

ne knjižnice, pouk literature in navajanje k uspešnemu branju v osnovni šoli itn. Morda bi zaslužili posebno pozornost članek Televizija in njeno učinkovanje na branje pri otrocih, ker se spušča na še dokaj neobdelano področje. Sodbe o tem, ali je učinkovanje televizije na otrokove bralne navade pozitivno ali negativno, se še močno razhajajo, in tudi pričujoči prispevek pušča to vprašanje odprto. Avtorica članka, Anna Home, je na televizijskem programu BBC režirala serijsko oddajo »Jackanory«, namenjeno otrokom od petega do devetega leta starosti. Avtorica utemeljuje potrebnost takih oddaj z dejstvom, da ima čedalje manj staršev čas, da bi svojim otrokom pripovedovali zgodbe. Celotni poudarek oddaj je prav na pripovedi, ki je tudi še tako dobro branje ne more nadomestiti; otrok mora čutiti, da nekdo pripoveduje prav njemu. Za ta namen je režiserka angažirala odlične pripovednike, po možnosti take, ki nalašč ustrezajo posamezni zgodbi: tako pripoveduje indijski pravljico Indijec, afriški raziskovalec opisuje svoje lastne pustolovščine itn. Program zajema zgodbe raznih narodov in zgodovinskih razdobj od najmodernejšega časa. Avtorica deli zgodbe v pet kategorij, ki pa niso togo ločene, temveč se dostikrat prepletajo med seboj. Poleg izbire tekstov in kvalitetne pripovedi so važni tudi vizualni pripomočki, saj so ilustracije večkrat integralen del klasične otroške knjige, kot npr. v Medvedu Puju. Večkrat pa so nezadostne ali grafično neprikladne, tako da je treba oddajo opremiti bodisi z originalnimi deli likovnikov, bodisi z risanimi filmi ali (kadar gre za dokumentarne zgodbe) tudi s fotografijo. Vse to, hkrati z glasbeno spremljavo, se mora združevati v skladno celoto. Avtorica članka izraža upanje, da bo otroke gledanje tega programa spodbudilo k želji, da bi tudi brali zgodbe, ki so jih videli. Televizija je med mladimi gledalci Jackanoryja organizirala tekmovanje v pisanju zgodb, ki se mu je odzvalo preko šest-

tisoč otrok. Rezultati so bili različni po kvaliteti, toda že samo to, da je šesttisoč otrok poskusilo narediti nekaj več, kot pa da bi samo pasivno sedeli pred televizijskim sprejemnikom, je precejšen uspeh.

Katarina Bogataj

Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie. Zweimonatsschrift. (Organ des Vereines Deutscher Bibliothekare und des Vereines der Diplombibliothekare an wissenschaftlichen Bibliotheken.) Frankfurt A. M. XVI/1969, št. 1—6, (IV) + 446 str. 8°.

Težišče člankov v zadnjem letniku te priznane revije obravnava širok obseg vprašanj ob problemu človek — stroj. Hitri razvoj znanosti v zadnjih letih vse bolj poudarja vlogo elektronskega računalnika in jasno je, da bodo prav knjižnice, katerih osnovna naloga je izbor literature in dajanje informacij, morale kmalu uporabljati te »misleče stroje« (če jih že ne), sicer jih bo poplava literature zadušila.

Toda stroj je mrtev brez človeka in človeka, ki bo v knjižnici tak stroj tudi uporabljal, je treba šele formirati, tako rekoč ustvariti. To je osnovna misel Grunwaldovega članka »Bibliotekar in njegovo šolanje«. Pisek je pripravil celo podroben predlog programa, po katerem naj bi se šolali višji knjižničarji in bibliotekarji. Ti naj bi sicer absolvirali svoj študij na univerzah, vendar ne ozko specializirano, temveč v širših okvirih. Po tem šolanju naj bi se pripravljali 2—3 leta na službo v knjižnici (bibliotekarji: 5 let osnovnega + 2 leti dodatnega študija; višji knjižničarji: 3 leta osnovnega študija + 1 leto prakse + 3 leta dodatnega študija). Ta dodatni študij naj bi obsegal predvsem predmete: obdelava podatkov in programiranje, informacijski sistemi, informacijski mediji, pridobivanje informacij, uporaba informacij. Temu je dodanih še sedem standardnih predmetov (upravljanje knjižnic, literarna zgodovina, zgodov-

vina knjižnic, itd.). Pisec pa že tudi kaže na probleme tega študija: predvsem manjka učiteljev teh predmetov, ki po drugi strani vsebujejo morda preveč teorije, ta pa v praksi ne bi bila vselej uporabljiva. Ti pomisliki avtorja so našli odmev v članku Joachima Stoltzenburga, ki poroča o diskusiji o tem vprašanju na bibliotekarskem kongresu maja 1969 v Kielu. Diskutanti menijo, naj bi takšno teoretično šolanje ne bilo obvezno za vse bibliotekarje in višje knjižničarje, temveč domena specialistov v knjižnicah. Oba avtorja se tudi trudita, da bi razmejila naloge bibliotekarjev in dokumentalistov, kar pa jima ne gre najbolje od rok.

Toda avtomatizacija že trka na vrata nemških knjižnic in to kar krepko. Walter Lingenberg, ki poroča o uporabi računalnikov v nemških knjižnicah, navaja kar 19 ustanov, ki že uporabljajo računske stroje in imajo precej literature, celo interne, o problemih, ki se pojavljajo ob prehodu na novo tehniko. Največ knjižnic uporablja računalnike za izposajo, potem pa tudi za katalogizacijo, dokumentacijo in akcijo. Ker uporabljajo različne tipe računalnikov, mora vsaka knjižnica izdelati svoj program. Zato sta zanimiva prispevka Paula Niewalda in Gertraude Preuss o elektronskem katalogiziranju v regensburški univerzitetni knjižnici ter Joachima Stoltzenburga in Güntherja Rabea o shemi za izčrpavanje bibliografskih podatkov, ki so jo razvili v univerzitetni knjižnici v Konstanzu. Članka sta preobširna, da bi lahko o njiju več poročali na tem mestu, omenimo naj samo, da uporablja regensburška knjižnica računalnik Siemens 4004/35, ki z vso dodatno opremo stane 1,7 milijonov DM (okoli 6 milijonov din); z njim je leta 1967 15 sodelavcev katalogiziralo 100 000 zvezkov, medtem ko norme predvidevajo 13 sodelavcev (knjižničarjev in višjih knjižničarjev) pri letnem prirastku okoli 20 000 zvezkov in pri tradicionalnem načinu katalogiziranja. Pisca poudarjata, da je sicer še prezgodaj

dajati dokončno mišljenje, da pa se je računalnik vendarle obnesel in da bodo njegovo uporabo razširili tudi na akcijo in kontrolo časopisov. In cene?

Končno omenimo še poročilo Anneliese Budach in Güntherja Pfluga o novih pravilih za abecedni imenski katalog. Ta pravila pripravljajo komisije nemško govorečih dežel (obe Nemčiji in Avstrija) ob sodelovanju švicarskih in luksemburških kolegov. Od predvidenih petih delov sta do sedaj izšla dva, ki pa sta še provizoričnega značaja.

Vasja Sterlé

Zentralblatt für Bibliothekswesen.
Leipzig LXXXIII/1969, št. 1—12, 752 str. 8°.

Triinosemdeseti letnik je obdržal svojo oblikovno in vsebinsko podobo. Pogrešamo le prilogo Bibliografski načrt dela v knjižnicah NDR za leto 1969, ki je izhajala nekaj let nazaj.

Prva številka je posvečena 3. mednarodnemu kongresu za zgradbo, opremo in mehanizacijo bibliotek v Sofiji septembra 1968. G. Schwarz in H. J. Meister objavljata svoj referat, v katerem obravnavata možnosti za modernizacijo materialno-tehnične baze knjižnic. Na podlagi obsežne literature, ki je danes že na razpolago o tej temi, avtorja prikazujeta in obenem ocenjujeta resnično uporabno vrednost in ekonomičnost posameznih aparatov za razna biblioteka oparila. V drugem referatu razpravlja J. Schild o problemih in metodah pri planiranju zgradb za knjižnice univerz in inštitutov. Na področje opreme in zgradbe knjižnic segata tudi članka »Reprografske usluge v knjižnicah« in »Vprašanja o zaščiti biblioteknega fonda pred ognjem, vodo, tatvino in drugimi škodljivimi vplivi«. Posebej pa je treba opozoriti na članek P. Prahla »Notranji transport v splošno znanstvenih knjižnicah«. Avtor objavlja del materiala iz svoje disertacije »Problemi rekonstrukcije in razširitve univerzitetnih knjižnic